

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ



ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
82 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ УНІВЕРСИТЕТУ

Одеса 2022

Наукове видання

Збірник тез доповідей 82 наукової конференції викладачів університету
26 – 29 квітня 2022 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеського національного технологічного університету,
протокол № 13 від 24.05.2022 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова

Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова

Єгоров Б.В., д.т.н., професор

Заступник голови

Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії:

Безусов А.Т., д-р техн. наук, професор
Бурдо О.Г., д-р техн. наук, професор
Віннікова Л.Г., д-р техн. наук, професор
Гапонюк О.І д-р техн. наук, професор
Жигунов Д.О., д-р техн. наук, професор
Іоргачова К.Г д-р техн. наук, професор
Капрельянц Л.В., д-р техн. наук, професор
Коваленко О.О., д-р техн. наук, професор
Косой Б.В., д-р техн. наук, професор
Крусір Г.В., д-р техн. наук, професор
Мардар М.Р., д-р техн. наук, професор
Мілованов В.І., д-р техн. наук, професор
Павлов О.І., д-р екон. наук, професор
Плотніков В.М., д-р техн. наук, професор
Станкевич Г.М., д-р техн. наук, професор
Савенко І.І., д-р екон. наук, професор
Тележенко Л.М., д-р техн. наук, професор
Ткаченко Н.А., д-р техн. наук, професор
Ткаченко О.Б., д-р техн. наук, професор
Хобін В.А., д.т.н., професор
Хмельнюк М.Г., д-р техн. наук, професор
Черно Н.К д-р техн. наук, професор

функціонального стану, особистісних особливостей, специфіки ситуації і професійної діяльності. У зв'язку з цим важливою складовою частиною будь-яких програм психологічної профілактики і корекції є комплексна психодіагностика, що включає в себе методи вивчення стресових станів, стресостійкості особистості, професійних і організаційних стрес-факторів, а також стратегій долаючої поведінки (копінга).

На сьогодні особливо актуально вивчення проблеми стресу серед студентів вищих професійних закладів, особливо тих, що навчаються на 1 і 2 курсах. Проблема стресостійкості і методи її підвищення в даний час є відносно маловивченими, проте вельми актуальними напрямками дослідження, так як стресостійкість пов'язана з успішністю і ефективністю навчальної діяльності студентів.

ОПР СЕЛЯНСТВА СУЦІЛЬНІЙ КОЛЕКТИВІЗАЦІЇ В ОДЕСЬКОМУ ОКРУЗІ У 1930 РОЦІ

**Шишко О. Г., д-р іст. наук, доцент, професор кафедри
Одеський національний технологічний університет, м. Одеса**

У резолюції листопадового пленуму ЦК ВКП(б) 1929 р. «Про сільське господарство України, про роботу на селі», яка була прийнята на основі доповіді С. Косіора наголошувалось на тому, що «на Україні у порівнянні з іншими республіками сільське господарство має всі умови, як у степу, так і на Правобережжі, для того, щоб у галузі переведення індивідуально-селянського господарства на колективні рейки йти інтенсивним темпом попереду інших республік». Далі ставилось завдання, яке полягало у тому, що «Україна повинна протягом найкоротшого терміну дати зразки організації великого громадського господарства не тільки на території окремих районів, а навіть на сусідніх площах, що охоплюють цілі округи, маючи на увазі протягом найближчих років посилену колективізацію всього степового району України» [6, 30 листопада]. Після пленумів ЦК ВКП(б) і ЦК КП(б)У почали проводитись пленуми партійних органів нижчого рівня, на яких дублювались рішення про проведення суцільної колективізації. Так, 11 грудня відбувся пленум Сталінського райпарткому разом з партактивом, який після доповіді Мусульбаса, ухвалив постанову, у якій було виражену підтримку рішення бюро та пленуму окружного партійного комітету про оголошення Одеського округу округом суцільної колективізації, яку планувалось здійснити протягом 1929-1930 років [6, 12 грудня].

Щоб підтвердити прихильність бідняків й середняків до колгоспів у газеті «Чорноморська комуна» почали друкуватись матеріали, які мали засвідчити цю прихильність. Зокрема, селяни села Завадівка Березівського району на своїх зборах «ухвалили колективізуватися». При цьому у газетному матеріалі було наголошено, що цей район одним з перших «став на твердий ґрунт суцільної колективізації». Але навіть у таких публікаціях містились відомості, які демонстрували той факт, що не все так добре було у цій справі. Так, у цьому селі 140 десятин залишилось незасіяними, тому що «куркулі» Прокіп Ладвиненко, Іван Синяків та «куркульський синок» Євсеєнко «провели розкладацьку роботу», внаслідок якої частина середняків й бідноти не виїхали у поле обробляти землю. До всього, у селі згоріла скирта полови, у підпалі якої були обвинувачені вказані особи, що призвело до їх арешту й притягненню до кримінальної відповідальності [6, 17 грудня]. Схожі події відбувались й у інших районах.

Безумовно, ці газетні публікації відображали офіційну позицію влади, вірніше навіть ті наміри влади, які вона, згідно установок з центру, повинна була здійснити задля реалізації планів «партії і уряду». Звичайно, ці матеріали не відображали одного важливого аспекту, а саме того факту, як до суцільної колективізації ставилися власне селяни. Відповідно, цей аспект знайшов відображення у спеціальних повідомленнях, які сотнями, а то й тисячами

надходили до «тов. Косіора» за підписом замісника голови ДПУ УСРР К. Карлсона, та до «тов. Сталіна» за підписом голови цього карального органу В. Балицького.

Так, скажімо, 6 січня 1930 р. «тов. Косіор» отримав спецповідомлення, у якому мова йшла «про масовий виступ на ґрунті колективізації у селі Богданове Одеського округу» [5, арк. 2]. Це повідомлення надійшло одним із перших у 1930 р., відповідно події у ньому відображено у всіх їх деталях й дають максимальне уявлення про ту атмосферу, яка панувала на подібних заходах у перші місяці 1930 р. Отже, це повідомлення було такого змісту: «4 січня ц. р. у селі Богданове Фрунзенського району відбулись загальні збори селян, у яких взяли участь уповноважені райвиконкому, члени КП(б)У Крущенко та Бондаренко й голова Краснопільської сільради, кандидат у члени КП(б)У Баранюк. На ці збори прибуло понад 150 осіб, більшість серед яких були жінки з коромислами, лопатами, сковорідками й палками. Під час оголошення порядку денного, де головним питанням було питання про суцільну колективізацію, жінки відразу здійняли сильний галас, а декілька з них кинулись до президії з вигуками: «Не хочемо слухати про колективізацію», «Геть комуністів!». Але все ж таки збори вдалось втихомирити й дуже швидко було прочитано доповідь про суцільну колективізацію. Під час оголошення резолюції на основі доповіді до президії знову кинулись жінки, а саме колишня велика землевласниця й самогогонщиця Замітовська, Кузьменко та інші, переважно біднячки й середнячки. Перші дві схопили голову сільради за груди й почали його бити кулаками й вигукувати: «Ти бандит, ми тобі покажемо, у інших сільрадах ніяких колективізацій немає, а ти хочеш колективізації, хочеш забрати наше збіжжя ...». Замітовська й Кузьменко при цьому звертались до інших жінок із закликом фізичної розправи над організаторами зборів: «Виштовхуйте їх у двір і бийте». Наслідком цих подій став арешт 8-ми осіб, серед яких були «куркулі-позбавленці Федір та Яків Подільські, Ілля Поліщук, який був заможним селянином та якого було виключено з колгоспу за шкідництво, міцні середнячки Кобзар та Стигар, які проводили антирадянську агітацію, Ганна Замітовська, яка неодноразово несла покарання за самогоноваріння».

Наступний масовий виступ селян проти суцільної колективізації відбувся у Червоно-Повстанському районі у селах Градениці, Троїцьке та Яськи. Так, 26 лютого у селі Градениці «натовп жінок у кількості приблизно 400 осіб, який був підігрітий куркульською агітацією, став вимагати повернення висланих із села куркулів, припинення розкуркулення, відкриття складів й повернення зібраного у них посівного матеріалу». 27 й 28 лютого заворушення перекинулись на два навколишні села – Троїцьке та Яськи. Зокрема, у селі Яськи вночі було спалено два будинки бідняків, які проводили розкуркулення, та було розібрано корів із Тсозу. Одночасно з цим було завдано удар сокирою по голові бухгалтеру Сільвинсаду та побито комсомольця, батрачку, колишнього червоного партизана та дружину голови сільради, а його будинок було розгромлено. У селі Троїцькому група селян з вигуками «Повертай царя» ходила по хатах та збирала натовп з метою нападу на склад з посівним матеріалом. Таку інформацію у своєму спеціальному повідомленні надіслав К. Карлсон на ім'я С. Косіора 2 березня 1930 р. [5, арк. 26]. Також К. Карлсон повідомляв про те, що у цьому селі було заарештовано чотирьох активних учасників заворушень.

П'ятеро осіб з цього переліку понесли найбільші покарання за свої діяння. Так, судова трійка при колегії ДПУ УСРР від 9 травня 1930 р. постановила ув'язнити Т. Калугіна до концтабору на п'ять років, М. та І. Сасових на три роки, К. Корнецову вислати «до північного краю» терміном на п'ять років, а М. Пирогову на три роки. Також судова трійка постановила умовно ув'язнити до концтабору І. Калугіна та І. Пирогову на три роки. Крім цього, згідно постанови судової трійки умовно було ув'язнено до концтабору на п'ять років Матвія Проскуріна (47 років), три роки Сафрона Акулібабу (52 роки), Сергія Деревльова (45 років), Івана Деревльова (45 років), його дружину Надію (46 років), Якова Мусуріна (46 років), Павла Панкова (50 років), Євдокію Реуцу (58 років)[3, арк. 14-76].

Подібні селянські виступи проти проведення суцільної колективізації відбулись у селі Гнилякове (нині село Дачне) [1] та у селі Свердлове (нині село Світле) [2].

Загалом у 1930 р. в Україні відбулось майже 4,1 тис. селянських виступів проти дій влади у сфері колективізації, у яких взяло участь понад 1,2 млн. осіб. Переважно це були мирні виступи, у яких, передусім, активну участь брали жінки, через що влада ці мирні протести називала «жіночими бунтами» [4, с. 18]. Така масовість цих селянських виступів стала свідченням того факту, що селянство не хотіло миритися з неприйнятними для них формами перетворень у сільському господарстві, які не відповідали їх інтересам й прагненням.

Література

1. Архівний підрозділ Управління Служби безпеки України в Одеській області (далі - АП УСБУ в Одеській області). Спр. 12945-п. 90 арк.
2. АП УСБУ в Одеській області. Спр. 24020-п. 441 арк.
3. Галузевий державний архів Служби безпеки України. Ф. 13. Оп. 1. Спр. 75491.
4. Спротив геноциду. Книга-каталог виставки. Львів-Київ: Часопис, 2015.
5. Центральний державний архів громадських об'єднань України. Ф. 1. Оп. 20. Спр. 3191.
6. Чорноморська комуна (Одеса). 1929.

ВІЙНА В УКРАЇНІ ТА ЗАГРОЗА СВІТОВІЙ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ

**Черняк Г.А., кандидат історичних наук, доцент
Одеський національний технологічний університет, м. Одеса**

Актуальність теми пов'язана з війною в Україні та загрозою світовій продовольчій безпеці. У довоєнний період Причорномор'я завжди вважалося лідером постачання аграрної продукції на світовий ринок. До березня 2022 року приблизно третина всього світового експорту пшениці давали Україна та Росія. Україна займала на цьому ринку приблизно 11 %, Росія – залежно від урожаю від 16 до 20 %. Можливості сезону липень 2021-червень 2022 року представлялися таким чином: експорт зерна з України прогнозувався на рівні 56-60 млн. т., з яких на кінець минулого року було експортовано понад 30 млн. т. Потенціал російського зернового експорту – 43 млн. т., з них було експортовано більше половини [1].

По соняшниковій олії частка України становила 80 % світового ринку олії. Але це не лише соняшникова олія та пшениця, це ще й кукурудза. Лише Україна експортувала світовому ринку кукурудзи – 19 %. Також є ячмінь. Таким чином – п'ять типів зернових – це топові зернові, у яких Україна була лідерами на світовому ринку. [2]

Протягом трьох тижнів з початку повномасштабної війни експорт зерна минулого врожаю з двох країн продовжувався. Цьому не завадили ані військові дії агресора в Україні, ані санкції, накладені внаслідок цього на Росію.

У санкційному пакеті США експорт та імпорт сільгосппродукції з РФ виведено з-під дії ембарго. Обґрунтовуючи цей виняток, американська сторона дещо розпливчасто сформулювала, що завдяки цьому буде зведений до мінімуму ризик «ненавмисних наслідків для третіх сторін», маючи на увазі гуманітарні програми, які реалізуються в країнах, які відчувають гострий дефіцит продовольства. Таким чином, експорт російської агропродукції де-юре може продовжуватися. Де-факто ж за формально вільного режиму торгівлі ряд партнерів почали реалізовувати самосанкції. Покупців зупиняють ризики фізичних перешкод для поставок, страхові премії, що зросли, і непередбачувана ситуація в Азовському та Чорному морях.

Виникли логістичні проблеми. Так, близько 380 тис. тон соняшnikової олії вартістю 570 млн. доларів із Причорноморського регіону не були відправлені до Індії через блокування роботи портів в Україні. Нові закупівлі були припинені, а індійські трейдери, які

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ФІНАНСУВАННЯ ВЛАСНОГО БІЗНЕСУ Стасюкова К.В.....	382
СЕКЦІЯ «ОБЛІК І АУДИТ»	
ПРОДУКЦІЯ ОЛІЄЖИРОВОГО ПІДКОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ НА ЗОВНІШНЬОМУ РИНКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ ПРОДУКЦІЇ – АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ Антонюк П.О., Антонюк О.П., Ступницька Т.М., Баранюк Х.О.....	383
МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ЩОДО ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ НА ОСНОВІ СТРАТЕГІЧНОГО АНАЛІЗУ НА МАКРО- ТА МЕЗОРІВНЯХ ЇЇ ДОСЛІДЖЕННЯ Купріна Н.М.....	385
РОЛЬ МОНІТОРИНГУ ЯК СТАТИСТИЧНОГО МЕТОДУ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА Ощепков О.П., Магденко С.О.....	387
ПРОВІДНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ У КОНТЕКСТІ ПІДНЯТТЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ Немченко В.В., Колеснік В.І.....	388
ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ Тарасова О.В.....	389
СЕКЦІЯ «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА»	
ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ Шишлюк В.Р.....	391
ДЕЛЕГУВАННЯ - ЯК ІНСТРУМЕНТ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ Заболотна О.С. Работін Ю.Г.....	393
КАТЕГОРІЯ ПОТРЕБ В ЕКОНОМІЧНІЙ ТЕОРІЇ Згадова Н.С., Ткачук Т.І., Павленко Г.М., Згадова Н.С.....	395
СЕКЦІЯ «ХОЛОДИЛЬНІ УСТАНОВКИ І КОНДИЦІОНУВАННЯ ПОВІТРЯ»	
ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОБОТИ АКЦІАЛЬНО-ПОРШНЕВОГО КОМПРЕСОРА АВТОМОБІЛЬНОГО КОНДИЦІОНЕРА Яковлев Ю.О., Семко А.С.....	397
ПРИНЦИПИ СИСТЕМНОГО АНАЛІЗУ КЛІМАТИЧНИХ УСТАНОВОК ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА ЕНТОМОЛОГІЧНИХ ПРЕПАРАТІВ Піщанська Н.О., Подмазко О.С.....	399
СЕКЦІЯ «ФІЛОСОФІЯ І ПРАВО»	
РОЗУМІННЯ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ У ФІЛОСОФІЇ І. КАНТА Мельник Ю.М., Тодорова С.М., Шевченко Г.А.....	400
МАРОДЕРСТВО: МОРАЛЬНИЙ І ПРАВОВИЙ АСПЕКТ Осадча І.А.....	401
СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ЕТИКИ Соловей А.О., Ботіка Т.С., Мамроцька О.А.....	402
РОЗВИТОК СТРЕСОСТІЙКОСТІ СТУДЕНТІВ ЗВО В СУЧАСНИХ УМОВАХ Черкаський А.В.....	404
ОПІР СЕЛЯНСТВА СУЦІЛЬНІЙ КОЛЕКТИВІЗАЦІЇ В ОДЕСЬКОМУ ОКРУЗІ У 1930 РОЦІ Шишко О.Г.....	406
ВІЙНА В УКРАЇНІ ТА ЗАГРОЗА СВІТОВОЇ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ Черняк Г.А.....	408
СЕКЦІЯ «ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ТА СПОРТ»	
ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА У КОЛІ ОСОБИСТОГО ЖИТТЯ СТУДЕНТА Кананихіна О.М., Сергєєва Т.П.....	410
ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ СТУДЕНТІВ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ Струк Б.І.....	412
	428